

Ureja: glavni in odgovorni urednik Peter Gunčar in uredniški odbor, ki ga sestavljajo: Anton Miklavčič — predsednik, Jože Javornik — namestnik in člani: Marija Semen, Tine Rojina, Slavka Valjavec, Boris Pertot, Marija Krničar, Kovačič Marica, Drago Žvokelj in Ančka Rozman. Tisk: CP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO VII. ● 15. VII. ● ST. 7

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

tekstilec

Iz vsebine

- O težkem, vendar uspešnem delu dosedanjega UO
- Pojasnilo o pripravah gradiva za TEKSTILCA
- Proizvajalci sprašujejo
- Sovjetska delegacija »LIGE MIRU« v našem podjetju
- Na pomoč — gori!
- Izvršitev osnovnega plana za maj in junij
- Kaj dela Klub mladih proizvajalcev v podjetju
- Število obratnih nesreč letos nevarno narašča
- Zopet absolventi iz mojstrske šole
- Predstavljamo vam kuharice
- Počitnice so se začele
- Izlet v Poreč in Novigrad
- Leteči čolniček
- Prvenstvo strelcev
- Moj konjiček...

O težkem, vendar uspešnem delu dosedanjega UO

V tem sestavku bom skušal prikazati enoletno delo dosedanjega UPRAVNEGA ODBORA, ki je svojo funkcijo prevzel 6. maja lani. Verjetno ne bom povedal nič novega, če rečem, da ima — vsaj v našem podjetju — upravni odbor najtežje in tudi najbolj odgovorno delo, saj prav UO v povezavi z operativno rešuje vse proizvodne probleme, probleme nagajevanja, odnosov, nadaljnega razvoja podjetja, skratka vso tekočo in perspektivno problematiko, medtem ko CDS večidel le dokončno sprejema njegove predloge in sklepe.

Zato je nujno, da posebno UO sestavljajo ljudje, ki so vestni, prizadevni in razgledani, torej taki, ki s pravilnim sodelovanjem in zavestnim odločanjem upravljajo podjetje ekonomično, v korist kolektiva in družbe. To seveda ni posebno težko, če je podjetje opremljeno z novimi in modernimi stroji, če ima dovolj življenjskega prostora za izvajanje učinkovitega in sodobnega tehnološkega postopka, če ima na razpolago dovolj sposobnih strokovnjakov in proizvajalcev, če ima dalje tudi dovolj sredstev za potrebne izpopolnitve strojnega parka, za nabavo osnovnih surovin in reprodukcijskega materiala, če je na kraju tudi preskrba z osnovnimi surovinami v redu. Naše podjetje večidel teh pogojev nima pa je zato uspešno delovanje UO zelo težko in zahteva res skrajno previdnost in varčevanje s sredstvi, podrobne analize in tesno sodelovanje z operativnim vodstvom in strokovnimi službami na eni strani ter z obratnimi DS in družbe-

no-političnimi organizacijami na drugi strani.

Stanje vse tekstilne industrije je danes tako težko, da se mora resno boriti za svoj obstoj in nadaljnji razvoj.

Poglejmo si vsaj v grobem vzroke, ki so pripeljali tekstilno industrijo skoraj na rob propada.

Vedno bolj se upošteva spoznanje, da je imela tekstilna industrija ves povojni čas najtežje stališče med vsemi vejami industrije, čeprav je od prvega trenutka tekstilna industrija največ koristila razdejanju državi; bila je vir akumulacije za vse ostalo gospodarstvo. Prva leta po vojni je bilo tako tudi potrebno in zato pravilno. Ko pa se je pozneje naše gospodarstvo opomoglo, ko so za-

čeli rasti velikani kovinske industrije, moderna podjetja kemične in elektroindustrije in to večidel iz sredstev naše družbe, takrat se ni nihče spomnil na tekst.ind., ker je pač prevladovalo mnenje, da ta industrija ni perspektivna v gospodarsko razviti državi. Tako je ostala tekstilna industrija sama, brez pomoči, brez razumevanja. Zastareli in izrabljeni stroji, pomanjkanje lastnih finančnih sredstev za prepotrebne investicije, visoke davčne obveznosti in močna fluktuacija zaradi neenakih osebnih dohodkov in delovnih pogojev (tri izmenel), vse to je poleg občasnih težav in problemov pripeljalo tekstilno industrijo že pred leti tako daleč, da ji je šlo za obstoj.

Edini izhod tudi za naše podjetje je bila rekonstrukcija in dopolnitev predilnic in plemenitilnic ter avtomatizacija tkalnic.

Proizvajalci sprašujejo

Zanima me naslednje: Že pretekla leta smo prosili, da bi nam sindikalna podružnica omogočila letovanje v drugih domovih delovnih organizacij. To verjetno ne bi bilo težko doseči z zamenjavo ležišč, saj verjetno obstajajo interesi v drugih delov. organizacijah, ki bi radi letovali v naših počitniških domovih. Človek se sčasoma inaveliča istega okolja in istih obrazov, pa je zato bila naša prošnja oziroma želja razumljiva. Na žalost vse kaže, da se to ne da urediti, me pa zanima, zakaj ni to mogoče?

Zanima me tudi sledeče: V Bohinju ima naše podjetje svoj počitniški dom, kjer si moraš kuhati sam. Ko sem bil tam na dopustu, sem kaj lahko našel razumevanje v sindikalnem domu Ljubljana-Moste glede prehrane. Za eno osebo sem plačal 800 dinarjev. Če grem namreč na dopust, potem se želim odpočiti sam, želim pa tudi če počije žena, kar res ne more, če mora še kuhati. Zato se mi zdi čudno in nepravilno to, da uprava počitniških domov ni v Bohinju tudi to vprašanje uredila za tiste člane kolektiva, ki želijo letovati tudi v tem lepem gorskem kotičku v enakih pogojih, kot na morju. Ali bi bilo to res tako težko urediti? Po mojem, bi to odgovorni morali urediti že sami, brez prošenj in zahtev letovalcev.

Prosim, da dobim na obe vprašanji zadovoljiv odgovor. Prepričan sem, da nisem edini, ki tako misli!

(Dalje na 2. str.)

Že od l. 1958 teče tudi v našem podjetju ta borba, v kateri se prizadevajo predvsem vodilni uslužbenci in tehnični strokovnjaki, da bi našli najboljšo rešitev, veliko

(Dalje na 2. str.)

Pojasnilo o pripravah gradiva za »Tekstilca«

Poleg drugih vprašanj proizvajalcev dobimo v uredništvo pogosto tudi naslednje: Zakaj je prispevek treba oddati celo 14 dni ali več pred izidom številke?

Pred leti sem sicer že objavil članek, ki je zajemal ves potek priprave in tudi samo tiskanje časopisa. Ker so od tedaj prišli mnogi novi člani v »Tekstilindus«, bom skušal povedati vsaj najnujnejše podatke in pogoje, ki jih tiskanje Tekstilca zahteva.

Tiskarna podjetja Gorenjski tisk zahteva, da je treba vse gradivo (rokopise, slike in risbe) oddati najkasneje 12 dni pred izidom. To je potrebno zato, ker ji njen plan krajših rokov ne dopušča. Le dve strani najnovejših ali nujnih podatkov je možno vriniti tik pred samim tiskanjem.

Zaradi tega pogoja je razumljivo, da moram dobiti prispevke vsaj dva ali tri dni prej, ker jih je potrebno popraviti in na čisto prepisati. Če pri tem povem še to, da je za 8 strani Tekstilca potrebnih 50 tiskanih strani rokopisa oziroma za 10 strani Tekstilca že 65 strani rokopisa, potem boste razumeli, da je nekaj dni odločno premalo za dobro obdelavo prispevkov in za čistopise. Zaradi te ovire je marsikateri članek slab, ima napake in tako kvari vsebino in pomen časopisa.

Sreča v nesreči je, da so med sodelavci taki, ki svoje prispevke oddajo pravočasno, torej sedem ali več dni pred oddajo gradiva za tisk. V prihodnje zelo želim, da bi bilo več takih sodelavcev in manj onih, ki prinesejo prispevek le nekaj ur prej, čeprav bi ga lahko prinesli pravočasno.

Druga slabost, ki izhaja iz prepozne oddaje prispevka v uredništvo je, da kot urednik težko pravočasno sestavim

(Dalje na 2. str.)

Sovjetska delegacija Lige miru v našem podjetju

Julija meseca je obiskala naše podjetje Sovjetska delegacija Lige miru.

Skupno s predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij so si gosti ogledali obrat I. Ugajala jim je predilnica in nova belilnica. Natančno so si ogledali tudi tiskanje tkanin in kvaliteto izdelkov. Po ogledu je bil krajši razgovor. Goste je posebno zanimala vloga Zveze komunistov in v kakšnem odnosu je le-ta do ostalih organizacij in samoupravnih organov. Zanimal jih je dalje tudi razvoj podjetja, delitev dohodka, življenjski standard zaposlenih, pomen samoupravnih organov itd.

Gosti, predstavniki podjetja in organizacij so si ogledali obrate

Po uspešno izvedenem gašenju, še dober prigrizek

NA POMOČ — GORI!

Pretekli torek je prostovoljno gasilsko društvo TEKSTILINDUS v počastitev 100-letnice gasilstva organiziralo zelo uspešno mokro vajo v Stražišču pri tov. Dolencu na Skokovi 8.

Kmalu po 19. uri so se v obratu začeli zbirati udeleženci te akcije. S službenim avtom so se nato prepeljali v obrat II, kjer so se jim pridružili še ostali člani. V popolni gasilski opreми so najprej v tovarni izvedli suho vajo. To so potem ponovili še dvakrat. Nato je prišlo sporočilo:

— V STRAŽIŠČU NA SKOKOVI 8 GORI — Ura je kazala točno 20.06. Motor avtomobila je zabrnел in možje z resnimi obrazy so zasedli svoja mesta. Že smo rezali ovinek pred tkalnico I in zvočni signal je opozoril vratarja, da »gre za res«. Zapustili smo tovarno, zdrveli mimo klavnice, mimo ISKRE in v gaštevski klanec. Može molče sedijo v avtomobilu, desetar pa daje zadnja navodila. Napetost se stopnjuje od sekunde do sekunde. Za nami so že prve hiše v Solski ulici, hitimo po Gasilski ulici in naprej na Skokovo. Sledimo hišne številke in avto se sunkovito ustavi. Komaj se dobro zavem, ko že sam sedim v avtomobilu. Vrata so odprta, slišijo se povelja in tekanje. Prvi »firbci« se prikažejo kot da bi zrasli iz zemlje. Skočim iz avtomobila in komaj mi še uspe fotografirati skupino, ki že raztovarja motorke. Vse se vrти s takšno naglico, da sam ne vem, kje naj začnem. Cevlar, vodar, napadalec. Pojmi, ki sem jih prej tako dobro poznal, se mi zmešajo. Iz zmedenosti me zdrami značilen ropot motorke. Pogledam po ceveh, po njih že teče voda. Prvi napadalec napada namišljeni cilj, drugi in tretji pa branita sosednje poslopje pred morebitnim vžigom. Cevi bruhajo vodo, motorke enakomerno poje, gasilci sedaj počasneje in s premislekom opravljajo svoje naloge. Vodar

javlja, da bo vodnjak, iz katerega črpajo vodo, kmalu prazen. Zopet padejo povelja in vaja je končana. Pospravijo cevi, motorke in drugo. Vsakdo do potankosti pozna svoje delo, vsak vidi v tej humani akciji del sebe. Skrbno pospravijo vse, kar spada k njihovem avtomobilu, njegovi opreми. Tudi tega niso prezrli, da jim je nekdo namenoma nekaj skril, temveč so še z večjim veseljem kontrolirali svoje delo.

Ura je kazala 20.34. Uspešna »intervencija« je še enkrat dokazala, da je gasilska organizacija vredna vse podpore s strani podjetja in ostalih činiteljev, če hočemo, da bo naša družbena kot

tudi osebna lastnina vedno in povsod zaščitena pred požarom. Zaželjeno pa bi bilo, da se v vrste te humane organizacije vključijo tudi mlajši, ker le tako bomo ohranili kontinuiteto in pripravljenost za kasnejše dni. Veseli nad opravljenim delom so se vsi člani te akcije nato udeležili zakuske, za katero je poskrbel gospodar sam. Beseda je dala besedo in razvila se je živahna debata o tovarni, o gasilcih pa tudi o ženskah in drugem. Nad vsem pa je prevladoval duh, da je treba sočloveku v nesreči pomagati in mu stati ob strani.

Tejč

O težkem, vendar uspešnem delu dosedanjega UO

(Nadaljevanje s 1. str.)

prizadevanja pa so pokazali tudi člani samoupravnih organov — predvsem UO — in poedinci. Seveda gre zahvala tudi raznim bankam in komuni, ki so nam odobrile kredite, saj bi brez njih ne uspeli narediti vse to, kar danes že imamo, in sicer:

— rekonstruirali in povečali smo predilnice

— avtomatizirali smo večji del tkalnic

— delno smo izpopolnili plemenitilnice z nekaterimi stroji, z novo filmsko tiskarno in novo belilnico.

Medtem ko smo prejšnja leta izvedli rekonstrukcijo v predilnicah in tudi zgradili potrebne dodatne prostore nekako v normalnem tempu, pa smo morali avtomatizacijo tkalnic izvesti forsirano, delno zato, ker ni smela pri tem upasti količinska proizvodnja na račun odstranitve starih mehaničnih stavov in postavitve avtomatskih, delno pa zato, ker nam

pomanjkanje ustreznega prostora ni dopuščala druge možnosti.

Verjetno je bilo prav zato to obdobje, ki sovпада z mandatno dobo prejšnjega UO še posebno težko in odgovorno tudi za ta organ, ki je kljub mnogim težavam in problemom to nalogo izpeljal upešno. Priznati je treba, da so mnogi člani kolektiva razumeli ta res težak problem v obeh tkalnicah ter zato vložili ogromno truda za uspešno izvršitev postavljenih nalog. Tu gre pohvala predvsem vodstvu tkalnic in monterjem pa seveda tudi članom e. e. vzdrževalni obrat, ki so sodelovali.

Razumljivo pa je, da je povzrota forsirana rekonstrukcija tkalnic, tudi svoje težave, ki so bile sicer v glavnem predvidene, pa jih ni bilo moč preprečiti. Gre tu predvsem za padec odstotka izdelkov I. kvalitete, ki je bil nujen posledica prehoda od mehaničnih stavov na avtomate, saj proizvajalke za nove stroje niso bile usposobljene. Priznati je treba, da z novimi avtomati niso znali ravnati tudi mnogi mojstri. Prav operativnemu vodstvu in lanskemu UO gre zahvala, da smo v glavnem brez velikih posledic premagali tudi ta problem. Na njihovo pobudo je kontrolno-raziskovalni sektor proučil slabosti in napake ter dal potrebne predloge, naš izobraževalni center pa je na hiter, vendar učinkovit način usposobil direktne proizvajalke in mojstre za delo na novih strojih. Uspeh te akcije se je pokazal že aprila letos, ko se je kvaliteta v kritičnih enotah začela bistveno boljati.

Situacija je bila prav tako težka tudi zaradi prehoda na boljši asortiment, vendar drugega izhoda ni bilo. Dejstvo je, da ta prehod ne bi povzročil toliko problemov, če mu ne bi botrovala nove ovire, in to predvsem pomanjkanje preje v prvih letošnjih mesecih. Po planu je bila sicer preja zajam-

Pojasnilo o pripravi gradiva za »Tekstilca«

(Dalje s 1. str.)

vsakokratno vsebino in izgled lista, da še težje vrinem neplanirane, čeprav aktualne prispevke. Enako težko je, če planiranega prispevka sploh ne dobim, saj je skoraj nemogoče imeti na zalogi tako imenovana mašila ali nadomestke, ker je skoraj vsaka reč po nekaj tednih že zastarela in za objavo neprimerna. Zato bi tudi v tem pogledu prosil sodelavce, da oddajo prispevke čimprej oziroma, da me pravočasno obveste, če prispevka, ki so ga obljubili, ne morejo prinesiti pravočasno.

Če pri vseh naštetih težavah še upoštevate, da tudi uredniški odbor izvrše skoraj pri vsake številki po enega ali celo več člankov, potem vam bo razumljivo, da res ni enostavno zbrati in pripraviti ustrezen obseg gradiva za tisk. Nič čudnega zato ni, če se na primer planiran obseg za 10 strani zaradi utemeljenih vzrokov zmanjša na 8. Posledica pa je, da potem ne morem objaviti vseh prispevkov. Izpustim pač tiste, ki so slabši ali manj pomembni, ali pa tiste, ki lahko počakajo do naslednje številke.

Sodelavce bi opozoril še na to, da morajo biti diagrami in razne skice izdelani s tušem, ker sam nimam časa, da bi jih popravil, tiskarna pa drugačnih ne sprejme.

Zapomnite si še tole:

— Vsak prispevek, razen vprašanj proizvajalcev, mora biti čitljivo podpisan.

— Kolikor oddajate tipkan rokopolis, ga tipkajte z dvojnim razmakom, kar omogoča takojšnjo obdelavo korektorju.

Upam da bo to dovolj za vse tiste, ki doslej naših razmer niso poznali.

Urednik

Proizvajalci sprašujejo

(Dalje s 1. str.)

Bil sem na dopustu v Fiesi. Človek se veseli na prijeten oddih in na užitek, ki ti ga nudi lepo in čisto Jadransko morje. Lahko si člani predstavljate moje razočaranje, ko sem mesto čistega morja zagledal na površju masne madeže, medtem ko je bilo kamenje prevlečeno s katranom in odpadnim oljem. Prav malo ima človek od tega, če krivce plača nekomu odškodnino! Če grem na morje, če plačam za udobno stanovanje in počutje, potem lahko tudi zahtevam, da so razmere takšne, kot morajo biti. Zanima me, kaj je uprava doma pokrenila v tem pogledu pri odgovornih, če sploh je?

Tejč

O težkem, vendar uspešnem delu

čna, vendar so jo določena podjetja raje prodala v izvoz, pač zaradi deviz. Tako je bilo naše podjetje prisiljeno marsikaj spremeniti, da bi vsaj donekle proizvodnja tekla normalno. Problem pomanjkanje preje se izboljšuje, pet po zaslugi naših predilnic, čeprav je jasno, da smo imeli zaradi teh problemov večje izgube, ki jih bo težko nadomestiti.

To seveda še niso vse težave, s katerimi se je moral naš kolektiv boriti v preteklem letu, vse do danes. Omenil bi ponovno močno fluktuacijo, ki je negativna predvsem zato, ker odhajajo iz podjetja predvsem dobri delavci. Vzrok so največkrat nizki osebni dohodki ali pa 3-izmensko delo. Odgovorni organi si sicer prizadevajo, da bi razmere okrog osebnih dohodkov izboljšali, vendar je to zelo težka naloga, težka posebno zaradi stalnega porasta cen reprodukcijskega materiala in tujih storitev, ter zaradi povečanih administrativno-gospodarskih bremen in čvrsto blokiranosti cen izdelkov. Vse to namreč zmanjšuje dohodek podjetja in seveda tudi sredstva za osebne dohodke.

Priznati je treba, da so in še vplivajo na naš uspeh tudi subjektivne slabosti in nepravilnosti, kot so: slaba organizacija dela, premajhna povezanost tehničnega in komercialnega sektorja, enostranska oblika nagrajevanja po delu (vsaj ponekod) neizvedeno nagrajevanje za varčevanje z materialom in stroji, enostranska izpopolnitev z novimi stroji, ki povzroča ozka grla v proizvodnji drugje, neizvedena mehanizacija administracije, ki onemogoča sodobnejše oblike organizacije in nagrajevanja, neizpolnjevanje osnovnega plana asortimenta, kvalitete itd.

Vse to so resni problemi, nekateri objektivni, drugi subjektivni. Morda smo prepočasni in premalo elastični pri reševanju enih in drugih, vendar ni moč zanikati truda in uspehov UO delovnih skupin in posameznikov.

Če sem prej omenil, da smo uspeli nekako urediti predilnice in tkalnice, moram še dodati, da tkalnice še vedno niso dokončno urejene, saj manjkajo še stroji v sami pripravi (škroblilni, previjalni), medtem ko so še vedno problematične plemenitilnice. Vprašanje je, kako bomo v prihodnje uspeli rešiti te naloge ob pičlih lastnih sredstvih in ob novi politiki investiranja, čeprav je jasno, da brez izpopolnitve plemenitilnic ne moremo upati na lažjo prihodnost.

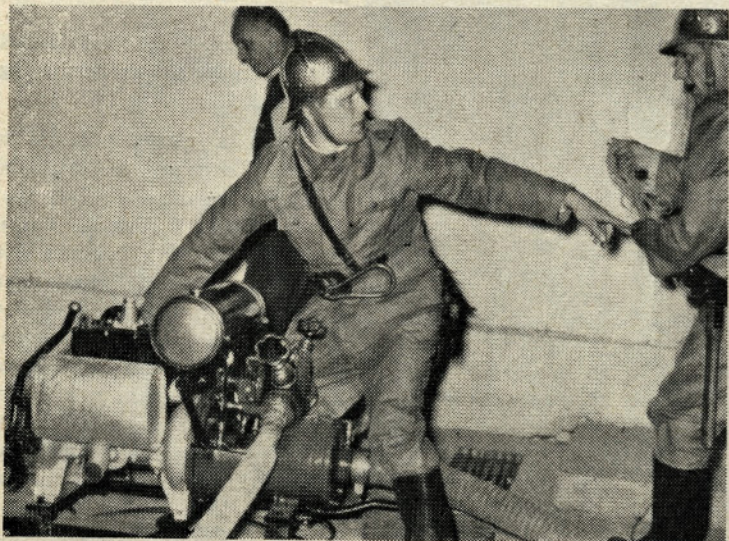
Če na koncu vključim še stanovanjski problem in 42-urni delovni teden kot dodatna in skrajno težka problema, potem sem v bistvu prikazal težko obdobje dela samoupravnih organov in operativnega vodstva v preteklem obdobju. Vse kaže, da tudi sedanji UO in CDS ne bosta imela lažje naloge in manj problemov.

Res je, da je Izvršni svet sprejel sklep o delnem znižanju prispevka federaciji, vendar nas tudi ta ugodnost ne more rešiti, če ne bomo uspeli izvesti predvidene rekonstrukcije vseh obratov.

Naš novi UO in CDS čakajo torej res težki dnevi. Naša dolžnost je zato, da z vsemi silami pomagamo, da delamo kvalitetno in kar največ, da varčujemo in da razumemo, če ni vse tako kot bi moralo biti. Morda nam bo v pomoč tudi spoznanje družbe, da tekstilna industrija ni le industrija prehodnega značaja držav v razvoju, temveč da je enakovredna ostalim vejam tudi v gospodarsko razvitih državah. Razume pa se, da so njene perspektive le v visoko kvalitetni obdelavi tkanin in v konfekciji. Vse to pa je možno le, če je sodobno opremljena, če lahko proizvaja po sodobnih postopkih in v okviru konkurenčnih cen.

Ni pa moč zanikati, da je prav tekstilna industrija danes najbolj upravičena zahtevati od družbe podporo, saj je, kot rečeno, vsa dosedanja leta samo dajala in le redko kaj dobila.

P. G.

Gasilci med vajo

Število obratnih nesreč letos nevarno narašča

Zaradi visoke številk nesreč v prvem polletju sta imeli skupno sejo komisija HTV in komisija za obratne nezgode. Po sklepu UO so morali tej seji prisostvovati tudi obratovodje, predstavniki obratnih delavskih svetov in vodilni kadri.

Naloga se je bila predvsem ta, da se ugotovi vzroke, zaradi katerih je število nesreč v letošnjem letu naraslo do 73 nasproti 44 v istem obdobju lani.

(Objavljena tabela nesreč prikazuje konkretne podatke o teh nesrečah.)

Zaradi teh nezgod je v letošnjem letu zahteval Zavod za socialno zavarovanje od podjetja 2.093.204 dinarjev odškodnine. Prav ta visoki znesek in nenormalno visoka številka nezgod sta zahtevala, da se podrobno proučijo vzroki in izdelajo predlogi, kako v bodoče razmere izboljšati.

Prisotni člani in povabljeni so povedali in predlagali naslednje:

VINKO JEŽ

Obratni DS bi morali opozarjati proizvajalce na upoštevanje varnostnih predpisov in na uporabo zaščitnih sredstev; isto bi bilo potrebno izvajati tudi na obratnih sestankih. Tudi na uvažalnih seminarjih bi morali novozaposlenim poudarjati, da je izpolnjevanje predpisov HTV nujno in obvezno, ker se človek le tako lahko zavaruje pred nezgodami.

STANE MIRT

Podatki o obratnih nezgodah so zelo izčrpni, vendar ne zajemajo dejstva, da ne vpliva na število nesreč samo neupoštevanje predpisov HTV, temveč dostikrat tudi nezbranstvo proizvajalca pri delu, ki izhaja iz družinskih problemov, kot so: neodgovarjajoče stanovanje, nizki osebni dohodki, preobremenjenost zaradi triizemskega dela in podobno.

ING. INDIHAR FRANC

Ni dvoma, da imajo tudi psihični momenti vpliv na število nesreč, vendar teh analiza nesreč ne more zajeti. V podjetju se predvideva določeno število nesreč pri delu, ki nastanejo iz objektivnih vzrokov, kot so: zlom osi pri stroju ravnanje robov pri vrtečih se valjih itd., vendar je bilo kar 19 takih nesreč, ki so nastale zaradi čiščenja stroja med njegovim obratovanjem. Ne ponesrečijo se le tisti, ki se šele uvajajo, temveč tudi proizvajalci, ki so že več let zaposleni na istem delovnem mestu, ki bi torej morali razmere poznati in bolje paziti.

DR. MIRO DOLŽAL

Časi, ko je Zavod za socialno zavarovanje brez nadaljnjega plačeval stroški za zdravljenje so mimo. V bodoče bo Zavod do vprašanje izvajal še bolj dosledno, se pravi, da bo zahteval odškodnino za vse tiste nezgode, ki se bodo zgodile po krivdi podjetja. To so predvsem primeri zaradi kršitve varnostnih predpisov (nezavarovan stroj, opravljanje dela v nasprotju s predpisi). Republiški zavod za socialno zavarovanje pa že najavlja, da bodo morala podjetja v takih primerih vračati tudi izplačane invalidnine.

Iz poročila se vidi, da je prišlo do več nesreč po krivdi delavcev in vodstvenega kadra. Napačno je namreč dejstvo, da se gleda čisto samo na izvršitev planskih nalog, vse pre malo pa na varnost proizvajalca.

Glede sodišč, ki posamezne primere obravnavajo ni zadostni razlog za opravičilo, če ima podjetje varnostne predpise, če le-te dobe proizvajalci, ni dovolj, če so po stenah izobešene table in plakati, ki opozarjajo na nesreče pri delu. V tem pogledu je potrebno in pravilno, da podjetje zabrani nedopustne načine dela v proizvodnji, ki povzročajo nesreče. Zaradi tega morajo obratovodstva v prihodnje to vprašanje zaostri, kar bo brez dvoma stanje izboljšalo. Komisija HTV pa naj v primerih, ko Zavod za socialno zavarovanje zahteva odškodnino,

primer prouči in predlaga UO podjetja, da sprejme sklep o delnem povračilu stroškov zdravljenja na račun prizadete ekonomske enote. Poleg povračila stroškov za zdravljenje in povračila za invalidnino pa ima tudi poškodovani pravico zahtevati odškodnino za bolečine in za zmanjšano delatnost.

TINE ROJINA:

Vzrok za težje nesreče je največkrat prav novozaposlena delovna sila, ki ne pozna razmer. Le-tej bi bilo treba posvetiti več pozornosti predvsem pri praktičnem pouku na delovnem mestu.

VIKTOR KOMPARE:

Imamo več primerov, ko proizvajalcu točno povemo, kaj sme in kaj ne, pa se ne ravna po predpisih dosledno. Tudi triizemsko obratovanje je deloma vzrok obratnih nezgod, saj nekatere žene nimajo časa za potreben počitek, ker imajo poleg rednega dela v podjetju, še vse gospodinjinsko delo. Negativno vpliva na varno delo tudi zgoščenost strojnega parka ter pomanjkanje manipulacijskega prostora. Treba bi bilo posameznike, ki ne upoštevajo predpisov, kaznovati in to objaviti na oglasnih deskah.

TINE ROJINA:

Med disciplinskimi odločbami ni niti ene o kaznovanju proizvajalca, ki ni upošteval varnostnih predpisov. Kazni te vrste se izvajajo šele po nezgodi. Potrebno bi bilo, da vodje izmen, mojstri, podmojstri in brigadirji predlagajo za kaznovanje vsakega, ki ne uporablja zaščitnih sredstev, ki ne upošteva varnostnih predpisov. Tudi opozorila bi morala biti pismena, da se ob večkratnem opominjanju prizadeti ne bi mogel izgovarjati, da ni bil opozorjen. V takih primerih bi potem od proizvajalca lahko zahtevali, da povrne vse ali del stroškov, ki jih sedaj nosi podjetje.

ANTON KAVČIČ:

Ni vedno lahko nositi zaščitna sredstva, ker so nekatera takšna, da proizvajalec enostavno ne zdrži v njih 8 ur, in to: maska, rokavice iz gume in podobno.

SPREJETI SO BILI TUDI NASLEDNJI SKLEPI:

1. V primeru obratne nezgode naj komisija poišče vzroke in, kolikor bi Zavod za socialno zavarovanje zahteval odškodnino, naj komisija predlaga UO ali CDS kolikšen del teh stroškov naj krije prizadeta ekonomska enota.
2. Vse kazni, ki jih določita obratovodja in disciplinska komisija v zvezi s kršitvijo varnostnih predpisov, je treba izobesiti na oglasnih deskah.
3. Komisija naj v bodoče še podrobneje razišče vzroke nesreč in preda krivce disciplinski komisiji.
4. Obratovodje morajo seznaniti svoj vodilni kader z vsebino te seje, le-ti pa naj vse prenesejo na neposredne proizvajalce.
5. Zapisnik je treba dostaviti tudi obratnim delavskim svetom in družbeno-političnim organizacijam ki naj v tej akciji sodelujejo oziroma pomagajo.

Ponesrečili so se (obrat I):

Antonija Lokatelj, Tončka Salmič, Tilka Skorja, Alojz Skubic, Silva Pirc, Ivanka Gašper, Ivana Urbanc, Marija Bizjak, Jurij Brodnjak, Alojz Jalovec (vsi iz predilnice).

Alojz Ogrinčič, Ana Kajtna, Marta Luznar, Slavko Traven, Francka Kavčnik, Anica Bučar, Marija Adamlje, Anica Džukić, Pavla Finigar, Drago Jovanović, Ivana Križnar, Stane Silar, Slavko Kasunić, Terezija Zajc, Pavla Vehovec, Angela Zadnikar, Marija Gorič, Cilka Balka, Milka Plestenjak, Marjan Čuček, Novak Rozalija, Valentin Delavec, Jože Cuderman, Alojz Udovč, Marija Hafnar, Vida Likar, Ivana Pavlič, Jože Zver (vsi iz tkalnice).

Jakob Gaberc, Mihael Močnik, Džuro Džurdžević, Valentin Cesen, Mihael Koglar, Martin Anžič, Franc Robljek, Felika Eržen, Franc Tomat, Andrej Potočnik, Janez Križnar, Herman Jakopič, Avgust Starovašnik, Janez Pirnar, Marjan Brojnik, Mihael Bider, Vladimir Zaleteli, Rudolf Hilčev, Matevž Suštaršič (vsi iz plemenitilnice)

Marija Ornik, Jože Stopar, Ciril Lavrič (režija!)

Nikodem Lokatelj, Pavel Jakovec, Leopold Krivec, Jure Benkovič, Anton Stupar, Alojz Kadunc, Tomaž Avžin, Drago Rozenbergar, Jože Kepic, Jože Šmid, Janez Dolinar, Emil Novaković (vsi iz vzdrževalnih obratov).

V predilnici je bilo največ nesreč okrog enajste in enaindvajsete ure. V tkalnici od 20.30 do 22.30. V plemenitilnicah v istem času kot v tkalnici. V vzdrževalnih okrog 11. ure.

Sele naknadno smo v uredništvu ugotovili, da razpredelnica nesreč ne zajema obrat I in obrat II, temveč samo nesreče v obratu I. Ker je bilo za objavo v tej številki že prepozno (gradivo je bilo že v tisku!), smo naknadno dodali le najvažnejše podatke tudi iz obrata II.

V obratu II je bilo v prvih 6 mesecih 43 nesreč, od tega v predilnici 11, v tkalnici 20, v plemenitilnici 1, v vzdrževalnih obratih 8 in 3 režijske. Zgodile so se: 12 na poti in 31 pri delu. Zaradi teh nesreč je izpadlo skupaj 637 delovnih dni. Stroški podjetja znašajo 560 tisoč dinarjev, stroški socialnega zavarovanja pa 232 tisoč.

Največ nesreč se je zgodilo ob torkih in petkih, najmanj ob sredo in sobotah. Največ od 9. do 10.30 in od 17.30 do 20. ure.

Vzroki: neupoštevanje varnostnih predpisov, nepoučenost novozaposlenih, premestitve na druga — nepoznana — delovna mesta. Nepredvidnost poedincev.

Primerjava nasproti lanskim: 43:31.

ČLANI KOLEKTIVA!

Sami lahko vidite, da postaja zadeva okrog varnostnih predpisov in upoštevanja le-teh resna. Če torej ne želite imeti težav in izdatkov, potem jih lepo izvršite, saj bo to v prid vašemu zdravju in žepu!

Izredno veliko število poškodb v letošnjem času kaže, da jemljete proizvajalci opozorila in varnostne predpise premalo resno. Morda vas bodo spametovali novi ukrepi glede kaznovanja in povračila stroškov, kolikor bo šlo za nesrečo po vaši krivdi.

Razpredelnica prikazuje število nesreč v posameznih obratih, kje so se zgodile, koliko dni staleža so zahtevale, kolikšni so bili stroški podjetja in kolikšni socialnega zavarovanja.

Večidel gre za poškodbe rok in nog, manj je poškodb glave in ostalih delov telesa.

Uredništvo

RAZPREDELNICA PRIKAJUJE NEZGODE V OBRATU I

OBRAT	Število nesreč				Stroški podjetja	Stroški socialnega zavarovanja
	pri delu	na poti	skupaj	dnevi		
1. Predilnica	7	3	10	48	81.030	50.474
2. Tkalnica	24	3	27	307	268.342	65.067
3. Oplemenitilnica	16	4	20	379	50.200	89.807
4. Vzdrževalni obr.	12	0	12	94	141.365	—
5. Režijski	3	1	4	33	34.680	89.807
Skupaj	62	11	73	861	575.617	295.155

LESTVICA NESREČ PO DNEVIH

	Predilnica	Tkalnica	Oplemenitilnica	Režija	Vzdrž. obrati	Skupaj
Ponedeljek	2	8	6	3	3	22
Torek	2	1	3	—	2	8
Sreda	—	5	3	1	—	9
Četrtek	2	2	2	—	2	8
Petek	2	5	2	—	1	10
Sobota	2	7	3	—	4	16
Skupaj	10	28	19	4	12	73

Primerjava nesreč za leto 1963: V prvem polletju je bilo nesreč pri delu 37, na poti 7, skupaj 44. V celem letu 1963 jih je bilo v podjetju 78, na poti 17, skupaj 95.

Po sprejemu diplom

Zopet absolventi iz mojsterske šole

V sredo, 1. julija je bila zadnjim štirim pa, da bi uspešno svedela podelitev diplom absolventom mojsterske šole in absolventom šole za naziv TEKSTILNI TISKAR.

Uspeh je še kar zadovoljiv, če upoštevamo le štiri, ki imajo popravne izpite, medtem ko ni padel nihče.

Solo za tiskarje so napravili:

IVAN BLATNIK
PAVEL HILČAR
MARJAN LIKAR
IVAN LUŠINA
ANTON MARKUN
FRANC ŠTERN

Mojstrsko šolo za tkalskega mojstra pa:

ANTON FABJAN
STANE MAVEC
JANEZ SAJEVIC
JOŽE VEGELJ
FRANC PEČAN
STANE ŽNIDAR

Posebno je treba pohvaliti Janeza Sajeve, ki je šolo napravil z odličnim uspehom.

Popravne izpite pa imajo:

MIHA AJDOVEC
VINKO KORDEŽ
VINKO KRAJNIK
IVAN VETERNIK

Vsem, ki so uspešno zaključili šolo želimo veliko uspeha na novih delovnih mestih,

JANEZ SAJOVIC je bil edini odličnjak med letošnjimi absolventi

Izvršitev osnovnega plana za maj

V sestavku so zajeti podatki o količinski in vrednostni izpolnitvi, odstotek I. kvalitete, asortiment in delno izpolnjevanje plana po vrstah tkanin.

V prvi razpredelnici je v odstoku prikazana količinska izpolnitev osnovnega plana, in sicer za mesec maj in kumulativno za prvih pet mesecev. Vsi podatki so v odstotkih, merske enote pa so naslednje: za predilnici v efektivnih in baznih kilogramih, za tkalnice v tekočih metrih in votkih, za plemenitilnice v tekočih in kvadratnih metrih.

(V količinskem podatku za predilnico I ni zajeta vigonka!)

Enota	Mesečna izpolnitev	Kumulativa
Predilnica I	98,8 ef 105,9 bb	100,8 ef 104,6 bb
Predilnica II	110,4 ef 112,9 bb	102,0 ef 106,6 bb
SKUPAJ:	102,7 ef 101,2 bb	108,7 ef 105,4 bb
Tkalnica I	100,9 tm 103,7 votki	103,9 tm 104,6 votki
Tkalnica II	92,4 tm 98,6 votki	95,7 tm 99,8 votki
SKUPAJ:	98,2 tm 101,9 votki	101,3 tm 103,0 votki
Plemenitilnica I	109,8 tm 114,2 m ²	102,9 tm 103,1 m ²
Plemenitilnica II	95,6 tm 94,8 m ²	97,2 tm 96,2 m ²
SKUPAJ:	105,3 tm 107,8 m ²	101,1 tm 100,8 m ²

(V podatkih za plemenitilnico II niso zajete izvršene usluge, ki jih je ta enota izvrševala tudi v mesecu maju. Skupno z uslugami pa tudi ta enota izvršuje plan za tekoči mesec in tudi kumulativno.)

Druga razpredelnica zajema vrednostno izvršitev, odstotek I. kvalitete izdelkov in izvršitev osnovnega plana asortimenta.

Enota	Vrednostno		Asortiment		I. kvaliteta	
	mes.	kum.	mes.	kum.	mes.	kum.
Predil. I	105,8	105,1	70,0	86,5	—	—
Predil. II	118,2	107,1	77,7	78,7	—	—
Skupaj:	110,7	105,9	76,6	85,0	—	—
Tkalnica I	107,1	110,3	54,0	73,6	80,0	74,4
Tkalnica II	100,0	95,7	68,0	65,8	64,8	75,5
Skupaj:	103,9	103,8	58,5	71,2	75,4	72,3
Plemenitil. I	101,1	94,9	55,6	79,2	91,6	90,8
Plemenitilnica II	115,5	101,1	63,2	63,9	54,2	42,5
Skupaj:	104,7	96,4	58,0	74,7	80,9	76,3
Gravura	100,5	105,3				
Skupaj obrati	105,3	102,6				

(Vrednost proizvodnje po cenikih za osebne dohodke; v plemenitilnici I je upoštevano 10 % povišanje nad ceniki!)

Podatki so za predilnici v efektivnih kilogramih, za tkalnice v votkih in za plemenitilnice v kvadratnih metrih!)

Pregled podatkov izpolnitve plana po vrstah tkanin.

OBRAT I

Navedeni podatki zajemajo prvih pet mesecev skupaj (Kumulativno). Cici 102,1 %, kar je razveseljivo znižanje. Kretoni — 160,6 % pa se hitro bližajo 200 %. Stanične ozke — 75,3 in široke 65,2 bodo kot vse kaže ostale na teh številkah. Tkanine iz česane preje — 88,4 bi verjetno izdelali po planu, če ne bi primanjkovalo česane

preje. Filmski trak — 57,8 ni nič kaj razveseljiv podatek, prav tako tudi ne 198,7 % surovih tkanin.

V obratu II je stanje naslednje: popelini — 102,7 %, izdelki iz česane — 109,2, cefirji — 509,3 %, flanele — 23,7 %, velvetoni — 44,9 %; mikane tkanine skupaj — 76,9 %. Ostale tkanine se sučejo okrog 100 %.

IN SE KRATEK KOMENTAR

Predilnici še vedno predeta višjo povprečno številko preje kot je planirana. Zaradi tega je bila v maju predilnica I tudi v efektivnih kg pod planom. Vprašanje preskrbe z bombažem je bilo bolje rešeno kot prejšnje mesece, vendar še vedno ne povsem zadovoljivo. Slabost je tudi ta, da predilnici porabljata večje količine boljšega bombaža, kot je bilo planirano, za omenjene višje številke. To forsirano predenje višjih števk je potrebno zato, ker z njim nadomeščajo izostanek tuje preje.

Tkalnici imata še vedno težave zaradi rekonstrukcij in montaž, vendar je tkalnica I kljub vsemu svoje planske obveznosti izvršila. Resen problem v tkalnici I pa postajajo premajhne previjalne kapacitete za votek.

Tkalnice tudi maja niso dobile potrebnih količin preje, razen česanke. Predilnici sta sicer, kot smo že omenili, zmanjšali problem pomanjkanja preje zaradi izostanka tuje, vendar v celoti le ne zmoreda potreb pokriti, ker nimata tolikšnih kapacitet. Zaloge preje za tkalnice postajajo tako prenizke, kar seveda grozi, da bodo v tkalnicah nastopili zastoji, kolikor se stanje ne izboljša. Da bi ta problem povzročil velike izgube, je seveda jasno.

Plemenitilnici sta v glavnem količinsko plan presegle (plemenitilnica II skupno z uslugami!), tudi odstotek I. kvalitete se je popravi, medtem ko se je odstotek izvršitve osnovnega plana asortimenta poslabšal.

Če ne upoštevamo izvršenih uslug plemenitilnice II, potem je le-ta sicer pod planom, vendar ne po lastni krivdi, pač pa zaradi pomanjkanja tkanin za plemenitenje.

Vrednostno pa sta plemenitilnici odstotek povečali za 1,4.

In še delni podatki o izvršitvi plana za junij

Poleg vseh podatkov o izvršitvi plana za mesec maj, navajamo še nekatere podatke o izvršitvi za mesec junij. Vseh nismo uspeli objaviti, ker smo jih dobili prepozno v uredništvo.

pa je 96,4 odstotka. Seveda je treba upoštevati, da v teh podatkih niso vštete usluge, ki jih ima vsak mesec kar precej.

KVALITETA:

Tkalnica I je nekoliko padla, saj ima v mesecu juniju le 79,3 odstotka izdelkov, kumulativno pa ima 78,6 odstotka. Tkalnica II pa se je zelo popravila, saj je mesečno za junij dosegla že 72,2 odstotka izdelkov I. kvalitete, kar je za 7,4 odstotka več kot maja. Kumulativno pa ima 59,8 odstotka.

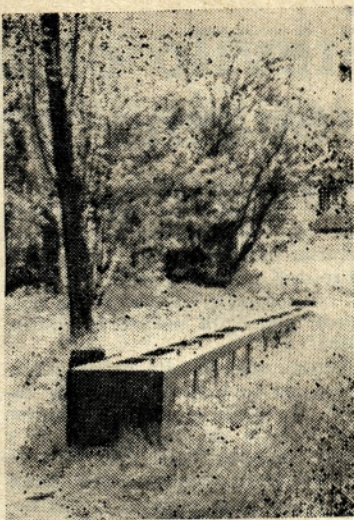
Plemenitilnica I je junija dosegla 88 odstotkov, kumulativno pa ima 90,3 odstotka izdelkov I. kvalitete. Plemenitilnica II pa ima junija 64 odstotkov in kumulativno 46,2 odstotka. (Toliki odstotek je gotovih izdelkov, vendar je tako nizek predvsem zaradi napak iz tkalnice II. Odstotek nepravilnih tkanin same plemenitilnice II je drugače majhen!)

KOLIČINSKA IZVRŠITEV:

Predilnica I je dosegla junija 105,4 odstotka v efektivnih kg in kumulativno 102,3 odstotka. Predilnica II pa 117,6 mesečno in 104,7 kumulativno. Kot vidite, se je predilnica II hitro popravila in sedaj kar krepko presega plan.

Tkalnica I je mesečno dosegla 98 odstotkov v votkih, kumulativno pa ima 103,4 odstotka. Tkalnica II pa ima mesečno 83,7 odstotka, kumulativno pa 97 odstotkov.

Plemenitilnica I je izvršila junijske zadolžitve s 105,3 odstotka v kvadratnih metrih, medtem ko je njena kumulativa 103,5 odstotka. V plemenitilnici pa je junijski uspeh 97,6 dsot., kumulativa

Staro železo leži — in čaka?

Komisije novega UO podjetja

Upravni odbor je imenoval nove komisije v naslednjih sestavih:

1. Komisija za požarno varnost: Miro Ravnihar — predsednik, Stane Vilfan — namestnik in člani: Martin Zaletel, Franc Osredkar, Janez Pičman, Franc Dolenc, Srečko Mesarič.

2. Komisija za odprodajo in nadomestitev strojnega parka: Anton Care — predsednik, Jože Brezec — namestnik in člani: Jože Petelin, Franc Reš, Miro dr. Dolžan.

3. Komisija za ugotavljanje škode: Zvone Černe — predsednik, Stane ing. Seliškar — namestnik in člani: Stane Engelman, Miran Novak, Pavel Oman.

4. Komisija za odprodajo odpadnega materiala: Franc Stupnikar — predsednik, Ivan Eržen — namestnik in člani: Franc Bogataj, Jože Knific, Silvo Sladič.

5. Komisija za tehnično izpolnitev: Marjan Strniša — predsednik, Miloš Štempihar — namestnik in člani: Ivan Lukančič, Tone ing. Grošelj, Bogo ing. Debevc.

6. Komisija za obratne nezgode obrata I: Vinko Jež — predsednik, Drago Zaletelj — namestnik in člani: Ivan Belehar, Marjan Bizjak, Jože Šmid.

7. Komisija za obratne nezgode obrata II: Anton Križnar — predsednik, Ivan Bogataj — namestnik in člani: Anton Plut, Jože Bončina, Ivan Alič.

8. Komisija za cene: Anton Virnik — predsednik, Viktor Smodej — namestnik in France Remic — član.

9. Komisija za cene in rentabilnost artiklov: Anton Virnik — predsednik, Viktor Smodej — namestnik in člani: France Remic, Rudi Polak, Jože Brezec, Anton Care, Dragica Ladiha.

10. Uredniški odbor tovarniškega časopisa: Anton Miklavčič — predsednik, Jože Javornik — namestnik in člani: Marija Semen, Anica Rozman, Marija Krničar, Tine Rojina, Slavka Valjavec, Boris Pertot, Drago Zvokelj, Marica Kovačič, Peter Gunčar.

11. Komisija za reševanje prošelj in pritožb: Ivan Mauser — predsednik, Janez Hladnik — namestnik in člani: Marija Geister, Anton Kavčič, Vida Zumer.

12. Komisija za izdajanje dovoljenj za obratovanje novih strojev in strojnih naprav: Alfred ing. Starc — predsednik, Milan ing. Turel — namestnik in člani: Jože Šmid, Ivan Alič, zastopnik obrata.

13. Komisija za oglase: Viktor Smodej — predsednik, Miro dr. Dolžan — namestnik in član Peter Gunčar.

14. Komisija za prometno varnost: Miro Kraljič — predsednik, Rajko Nadižar — namestnik in člani: Franc Osredkar, Marjan Dolenc, Vlado Mohorič, Ivo Kovačič, Aleksander Straus.

Kaj dela Klub mladih proizvajalcev v podjetju?

Pred približno dvema mesecema sem dobil članek, ki je obravnaval Klub mladih proizvajalcev v našem podjetju.

Na žalost sem moral članek vrniti, ker je tako zahtevala večina članov TK ZMS.

Mislim, pa, da bi le bilo prav, če bi komite omenjeni članek pustil objaviti, ker je bil pisec (ali pisci) dovolj objektivni v prikazovanju napak in slabosti KMP. Jaz bi članek objavil že zato, ker priča o trudu in vestnem delu nekaterih članov TK, hkrati pa kaže tudi nerazumevanje drugih mladih članov delovne skupnosti, predvsem mladih tehnikov.

Čudno in nerazumljivo je dejstvo, da KMP v našem podjetju sploh ne more zaživeti, čeprav je njegov obstoječi program dela morda eden najboljših. Kje in kakšni so vzroki, ki onemogočajo uspešno delo tega kluba v našem podjetju? Kdo je kriv, da smo pri nas še vedno na začetku, medtem ko KMP v mnogih kolektivih (Sava, Litostroj, Kamnik, MTT) že zelo uspešno sodelujejo z ostalimi isilami za doseganje večjega znanja, večjih uspehov in uveljavitev mladih ljudi v proizvodnem in političnem pogledu.

Ena izmed nalog KMP je bila, da teoretično in praktično izpopolnjuje partije mladih v tkalnici. Nekateri se morda še spominjate, da so bile te partije sestavljene iz samih mladincev in mladink z namenom, da dokažejo enakovrednost mladih nasproti starejšim proizvajalcem. Obljube bivšega predsednika so bile res velike, vendar je vse ostalo le pri obljubah. Nasprotno pa, so podobne skupine v Savi, Litostroju in v Novem mestu zabeležile velike uspehe. O njih smo pred kratkim slišali tudi po televiziji. Zakaj prav v našem podjetju ne zmoremo pozitivnih nalog izvesti do kraja? Tu ne mislim le na KMP, ampak tudi na ostale organizacije.

Že leta sem govorilo o pomenu KMP, že leta pričakujemo obljubljeni pomoči mladih tehnikov, toda vse kaže, da tudi v prihodnje ni kaj za pričakovati. Tak je vsaj moj zaključek po razgovorih z različnimi predstavniki mladine in drugih organizacij. Vsi so poudarili splošno nezainteresiranost članov KMP.

Od kod ta nezainteresiranost? So morda krivi njihovi osebni dohodki, neustrezno delovno mesto, nerazumevanje predpostav-

ljenih, odnosi med mladimi, nepravilni prijemi znotraj organizacije, pomanjkanje časa?

Morda se jim enostavno ne ljubi, žrtvovati svoj čas za druge? Če drži zadnje, potem je najbolje, če TK ta KMP enostavno ukine, ker zgolj na papirju nikomur ne koristi. Če pa so posredi prej naštetih problemi, potem se je o njih treba na ustreznih mestih pomeniti in prepričan sem, da bo mogoče marsikaj popraviti. Seveda je razumljivo, da to ne bo prišlo samo od sebe.

Opozoril bi še na tole: mladi člani naše delovne skupnosti — tudi tehniki seveda — se pogosto pritožujejo, da jih starejši ne razumejo, da jih zapostavljajo, da jim ne zaupajo, da mladi nimajo možnosti napredka, da ne dobijo njihovega znanja in izobrazbi primerne delovnega mesta itd. Morda je mnogo tega res, vendar bi v ilustracijo povedal primer iz mojega življenja. Bil sem 18 let star, ko sem stopil v odbojgarsko društvo. Že prvi dan sem hotel imeti trenerko, copate in ostale potrebščine, pa so me takole zavrnili: »Najprej pokaži, koliko znaš, potem zahtevaj rekvizite!« Mislim, da lahko velja isto tudi za vas mlade. Dokažite, da ste sposobni, da ste vredni zaupanja, da ste pripravljeni sodelovati in pomagati, pa bodo tudi starejši člani spremenili odnos do vas. Povsem napačno pa je mišljenje mladih čes: KER SMO BODOČI KADER IN STEBER DRUŽBE JE RAZUMLJIVO, DA NAM MORATE ZAUPATI, NUDITI KAR POTREBUJEMO, NAS UPOŠTEVATI IN RAZUMETI!« Vidite dragi moji, ni tako enostavna ta zadeva. Res pa je, da ima mladina danes mnoge ugodnosti, ki jih včasih ni imela. Res je, da jo skuša družba čimprej usposobiti, napraviti zrelo, da bo v danem trenutku sposobna prevzeti vsa bremena, vse naloge na svoja ramena, vendar pod enim pogojem: ČE BO S SVOJIM DELOM, RAZUMEVANJEM IN ZGLEDI DOKAZALA, DA JE SPOSOBNA CENITI IN SE RAZVIJATI NAPREJ PRIDOBITVE NAŠE REVOLUCIJE V MEDVOJNEM IN POVOJNEM ČASU.

IN NAS KMP?

Doslej o njem nismo slišali veliko, še manj lahko občudovali. Ali bo tako tudi v prihodnje?

Peter Gunčar

O članih delavske restavracije

Veš Tejč, če greš na morje, moraš najprej kuharice na svojo stran dobiti, me je pretekli teden poučil nek moj prijatelj. Rekel sem si: »Fant, ne bodi len, to bo najbrž držalo«. Malo pod vplivom tega nauka, predvsem pa zato, ker imajo kuharice posebno mesto v našem življenju, sem se torej namenil, da obiščem naše kuharice in z njimi malo pokramljam. Ker pa sta naša počitniška domova tako daleč, sem se zatekel kar k našim tovarniškim »mamicam«.

Začetek reportaže sem namenil upravniku menze tov. Koporcu. Kaj kmalu pa sem spoznal, da pri njem zame ne bo »kruha« in sem jo na hitro stisnil v kuhinjo v obratu I z vročo željo, da mi vsaj tukaj ne bi spodletelo. Imel sem srečo, saj so naše kuharice takoj uganile po kaj je prišel ta »strgan dohtar« in kar odleglo mi je, ko so spregovorile, čeprav je bilo prav tole: »Seb drug še vse šlo, kb ble plače mav več. Pr teh se pa ta viši nč ne zrajtajo. Človk naj se fenta pr dev pa nv noben nč naredu zanj. To zapište če upate,« so me še zbudile in se podale vsaka za svojim delom.

Za današnjo številko »Tekstilca« vam kot prvo predstavljam MARIJO BERGANT, ki je na zastavljen vprašanja takole odgovorila:

KAKŠNI SO DELOVNI POGOJI V TEJ MENZI?

Delovni prostor je mnogo premajhen za tako veliko število obrokov, kolikor jih pripravimo. Tukaj nimamo samo »piskrov«, v katerih kuhamo, ampak tudi ves jedilniški pribor, ki zavzame kar precej prostora. Nasploh pa mislim, da bi morala biti pomivalnica posode ločena od kuhinje, že zaradi higiene, če že ne zaradi našega zdravja. Večni preprih, ki je zaradi sopare in vročine sicer nujno potreben, pa nič kaj dosti ne pripomore k našemu zdravju.

KAJ MENITE O LJUDEH, KI SE HRANIJO TUKAJ?

Po večini so zadovoljni, ampak tudi takih, ki »zafrkavajo« ne manjka. Vsak človek ga včasih polomi, vendar ni nikjer tako podvržen kritiki kot smo prav me tukaj. Človeku se pač zgodi, da

preveč ali premalo soli ali popra, kar po moje ni tako katastrofalno. Človeka to zelo boli zato, ker si se prej vse dopoldne trudil in znojil, potem pa dobiš pod nos.

KAJ PA HIGIENA, STE V TEM OZIRU PODVRŽENI KAKŠNI KONTROLI?

O, seveda smo. Vsake toliko časa imamo pregled zdravniškega značaja, kar se pa sanitarne tiče, smo pa zmeraj pod kontrolo. Umazana halja te kaj kmalu lahko »košta« kakšnih 5 jurčkov. Ko pa že o higieni govorim, bi pripomnila tudi to, da nam bi podjetje lahko »zrihtalo« kak tuš v poslopju menze. Vroče in razgrete potem ne bi več iskale kopalnic po vsej tovarni. Pomislite na zdravje.

KAJ PA DOHODKI, SEM JO PRAV TIHO VPRAŠAL?

Saj sem vam že povedala, da je »revšna«. Človeku, ki dela pri 60°C in več in mora obenem skrbeti za dobro počutje in delovni elan tolikih ljudi, ti dohodki prav gotovo ne odgovarjajo. Lahko jim je v »Gumici«, kjer delavski svet kar pred dejstvo postavi: toliko rabimo; kaj pa pri nas, ko o tem noče nihče nič slišati.

Ti, nikar mu preveč ne povej, veš, je tako preganjan, da bo vse napisal, pa bodo potem tebe... e je oglašil izza vrat naš nabavni FRANC HRASTNIK. Kaj sem torej hotel, ko je takole vmes padel. Pustil sem kuharico in njega pobaral, kako je z nabavo. On pa, kot da bi že težko čakal na to, se je prav na široko razkočil in prenehal z žvečenjem žvečilnega gumija.

KAKO TO, DA PRI NAS V MENZI VEDNO ENA IN ISTA HRANA POJE?

Človek ne dobi tistega kar bi rad. Naročiš jetrca ali pljučka, pa nič. Nimamo, nimamo, kmalu bi mislil, da je živina že tako naprej prišla, da je drobovino ukinila. Včasih pa še z mesom ni nič. Čudno, kajne? Na koteksu so mi pa rekli, da odkupijo toliko kož, da bi vsako tele ali krava vsaj po tri morala imeti. Pa to ni »štos«, čisto drži.

KAJ PA TELE ŽENSKKE, SO KAJ SITNE?

»Kaj sploh sprašujete? Saj veste, kako je z ženskami. No, pa

tele so kar pridne in nobenih sitnosti nimam z njimi. Včasih so res malo zoprne, ampak drugače so kar pridne«, se je priljnil naš nabavljatelj že kar malo nasršnim kuharicam.

»Tamav, kva se pa ti nekaj dereš«, me je iz jedilnice poklicala naša Vida, zaposlena v bifeju. Ves srečen sem se podal k njej in ji zaupal svojo željo. »A misleš, da boš od mene kaj zvedu? O, fant, se pa krepko motiš!«, se je smejala ob pomivanju kozarcev. Z vztrajnim prigovarjanjem pa sem jo le omehčal in ji lahko zastavil prvo vprašanje.

S KAKŠNIMI TEŽAVAMI SE PRI TVOJEM DELU NAJVEČ KRAT SREČUJEŠ?

Največji problem so ljudje in to prav takšni tipi kot si ti, da veš. Zmeraj nekaj flancajo in zafrkavajo. Mnogi za seboj tudi pustijo takšne mize, da jih je človek včasih prav žalosten. Pa tudi to napiši, da je nekaj takih, ki kradejo inventar in embalažo. Tiste, ki so si sposodili steklenice in drugo, samo prosim, da te stvari čimprej vrnejo, ker se lahko zgodi, da bo komisija prišla ponje in obenem spravila od njih kak stotak. Prijateljsko opozorilo.

KAJ PA DELAS V PROSTEM ČASU?

Prostege časa sploh nimam. Moj delovni čas traja od ranega jutra do večera. Zvečer se ti pa ne da iti ven, če ni res kaj nujnega (!) Pa tudi »finančni minister« mi ne dovoli, da bi imela kakšen poseben hobi; premalo denarja dobim za to.

ČESA SE LETOS NAJBOLJ VESELIS?

Vsekakor dopusta. Počitek v rojstnem kraju, daleč od tovar-

JELKA PODOBNIK (v sredini!), MARIJA MAJERIN in JOZEFA BOSOVIC

MARIJA BERGANT

doseže še tako toplo afriško mesto. Ni šala za kuharico speči 500 palačink, mi je zaupala JELKA PODOBNIK, katero sem si izbral, da bi z njo malce pokramljaj o njenih problemih.

KAKO STE ZADOVOLJNI S POKLICEM KUCHARICE?

Marsičemu sem se v teh letih že privadila. S poklicem sem čisto zadovoljna, kar pa ne velja za plačo in sem si že želela, da bi opustila ta posel in se zaposlila v proizvodnji. Posebno tedaj je človeku težko, kadar je deležen graje, brez kakršnega koli vzroka, brez pravega povoda. Gospodinje bodo to lažje razumele, čeprav so mnogokrat prav ženske tiste, ki največ vedo, največ zafrkavajo. Zato pa bi želela, da bi takšna mamica vsaj za mesec dni opravljala to delo, ki ga opravljam me, in potem povedala svojo sodbo o tem težkem poklicu.

ALI VAM PROSTORI ODGOVARJAJO?

Lahko vam povem samo to, da sedanji prostori ne odgovarjajo, upam pa, da bo kmalu bolje. Prav za jutri je napovedan pričetek obnavljalnih del in upam, da bodo kmalu gotova.

SE S SODELAVKAMI DOBRO RAZUMETE?

To je pa stvar, ki pri nas najbolj »klapa«. Vse se med seboj dobro razumemo in tako nam delo kar hitro poteka. Upam, da bo tudi vnaprej ostalo tako.

VAS HOBI?

Posebne hobia nimam, zelo pri srcu pa mi je otrok, katerega imam nadvse rada.

Nekaj zanimivih stvari nam je zaupala tudi MARIJA NOVAK, zaposlena v bifeju. Njenih odgovorov zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti in se ji opravičujemo.

Kaj torej lahko sklepamo iz gornjih izjav? Neizpodbitno je dejstvo, da je poklic kuharice zelo težak, izpostavljen raznim

vplivom, ki škodujejo zdravju in odpornosti naše žene — kuharice. Z druge strani gledano pa so osebni dohodki v primeru z ostalimi dejavnostmi najbrž premajhni kar vsekakor slabo vpliva na delovno vmeno. Tretja stvar, ka-

MARIJA NOVAK

teri bi po mojem mnenju morali posvetiti več pozornosti pa je ta, da so nekateri člani kolektiva še danes tako prostaški, da obklada- jo kuharice in strežno osebje z neprimernimi izrazi, s čimer jim pobirajo še tisto malo veselja do dela.

Tejč

NI DVOMA, DA JE VSE, KAR SO POVEDALE RES. — NE BO ZA TO NAPAK, CE BI ODGOVORNI TUDI NJIM POSVETILI VEČ POZORNOSTI IN RAZUMEVANJA. ISTO VELJA TUDI ZA CLANE KOLEKTIVA.

VIDA HUDOKLIN (levo) in ANGELCA KROPIVNIK

Za dopust

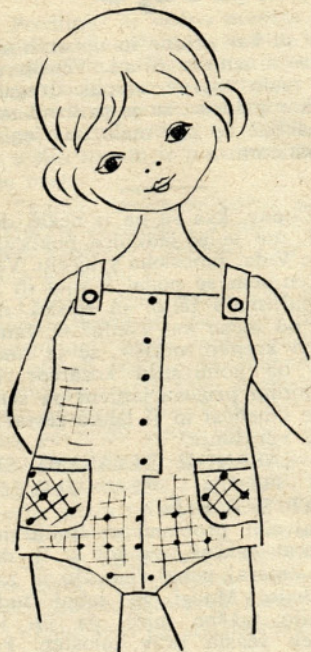
1. in 1.a: Dvodielna kombinacija iz tiskanega blaga. Hlačke imajo večji ovratni izrez in velik žep. Oboje se zapira na hrbtu.

2. in 2.a: Dvodielna kombinacija iz karirastega blaga. Lahko pa naredimo hlačke iz enobarvnega blaga, s katerim tudi obrobimo

oblekico ob vratu. Oblekica ima na vsaki strani gube. Oboje se zapira spredaj.

3. in 3.a: Kombinacija za plažo in kopanje. Oblekica ima pri strani gube, ki so od zgoraj do pasu zašite, naprej pa padajo prosto. Pri kopalni pa se naramnice zapirajo spredaj.

4. Srajca in hlače za fantka. Srajco naredimo iz karirastega ali drugače vzorčastega blaga. Če je iz blaga s karo desnom, potem lahko pritrdimo ovratne konicice z gumbi.

2a

7. Nekoliko težje kot vitke nadejo bolj okrogle žene primeren krog. Tudi pri vzorcu bi morale biti bolj previdne. Močnim in okroglim oblikam prav nič ne pristojajo vzorec z velikimi figurami, ki samo še poudarjajo debelost. Prav neokusno pa je, če taka žena obleče dvodelno kopalno obleko. Zato se bo mogoče le katera od prizadetih odločila za krog, ki ga prikazuje skica.

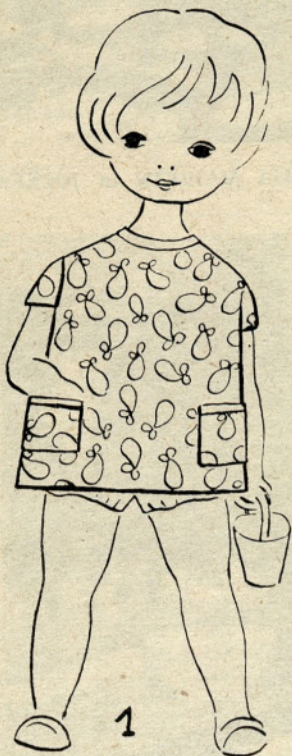
8. Se en model za močnejše postavave. Tudi pri oblekah opazimo zgoraj navedene težave. Ko dobimo ostanke pri nas v podjetju, marsikatera vzame kar se pač trenutno dobi. Najbrž ne razmišlja mnogo ali ji bo ta ali oni desen ali te ali one barve bolj pristojale. Dobro svetovalke bi morale biti šivilje, vendar, žal, niso vedno. Obleka, ki jo prikazuje skica, je zelo primerna za takšne žene. Za obrobo pri kopalni in nakazane žepe pri obleki vzamemo enobarvno blago od barve

7

8

9

1

3

4

2

vzorca. Če je vzorec večbarven, vzamemo od ene izmed barv.

9. Če imamo primerno blago kot n. pr. frotir ali vafel, si lahko ukrojimo kopalni plašč. Vrvi-

ca okrog vratu in pomponi so narejeni iz volne v odgovarjajoči barvi.

Želim vam prijeten dopust.

Mak

Počitnice so se zopet začele

Včasih si s šolarji med počitnicami niso delali skrbi. Kmečki otroci so vsi po vrsti pasli krave, pomagali na polju, se potepali in pretepali z vrstniki, kradli sadje na sosedovem vrtu in kar je še podobnih kratkočasnih del na deželi. V mestu pa so revni bili prepuščeni ulici in dolgočasju, malo bolj premožni so odšli k sorodnikom na deželo, bogataši pa z guvernanto na morje ali kam drugam.

Današnji čas in zaposlenost obeh staršev pa že zahteva, da premislimo, kaj bodo naši otroci počeli med počitnicami. Mislim, da je največji problem kam z otroki do 15. leta, ki še niso samostojni iti v počitnicah na delo. Zadnja leta se vse bolj uveljavlja praksa, da otroci članov našega kolektiva pridejo za mesec dni ali več v podjetje na delo. Prav je tako in koristno tudi za naše otroke, vendar moramo pri tem upoštevati, da so njihove moči še slabe in niso vajeni osemurnega dela. Zato, drage mame in očete, upoštevajte to in takrat, ko vaš otrok dela v tovarni, ne zahtevajte od njega, da vam bo popoldne delal še na vrtu ali kaj podobnega, ampak ga pustite, da po kosilu najprej malo počiva, potem pa po svoje uporabi prosti čas. Dovolite mu kdaj pa kdaj v kino ali na tekmo, če ste mu to že iz upravičenih vzrokov kratili med šolskim letom. Dajte mu nekaj od zasluženega denarja za te namene, ostalo pa naj porabi za nabavo šolskih potrebščin za prihodnje leto.

Vedno več naših otrok, zlasti slabotnejših, odhaja poleti v počitniške kolonije. Nekatere matere imajo, kot opazam, nek odpor do kolonij in »počitniških novotarij« kot temu pravijo. Pa je napak tako. »Otrok mi vaje brez mene«, pravijo, »in kaj če se mu kaj zgodi?« Veste, tudi če vaš otrok ni vaje biti zdoma, se bo po nekaj dneh prijetne družbe tudi v novem okolju razvil in čas do povratka domov mu bo še prehitro potekel. Kar pa zadeva to, da se mu lahko kaj zgodi, bi ste vi v službi in je otrok doma brez nadzorstva, gotovo večja, kot pa če je otrok v koloniji pod nadzorstvom strokovne moči. In če bi ljudje vedno samo na to mislili, kje se jim lahko kaj pripeti, bi vsi čepeli doma, kar bi bilo kaj pusto. Ko odhaja vaš otrok v kolonijo ali s taborniki na počitnice, bodite veseli in vaša skrb naj bo le to, da ga primerno opremito. S seboj mu dajte le praktično in kar najbolj preprosto opremo, vse ostalo pa prepustite vodstvu kolonije ali taborjenja in pa otrokom samim. Videli boste, kakšni junaki se vam bodo vrnili in kako samostojni bodo postali. Če imate možnost, da svoje otroke pošljete iz mesta kam na deželo, k sorodnikom ali prijateljem, je to prav tako prijetno poletno razvedrilo za vaše otroke. Vi pa v zameno povabite ob primernih prilikah njihove otroke v mesto in jim takrat posvetite vso pozornost.

Seveda pa lahko gre vsa družina skupaj na počitnice. Pojdite, če

le morete, v enega izmed naših počitniških domov vsaj za deset dni, da se sprostite in odpočijete. Saj vam ostane še ostali del dopusta, ki ga lahko porabite za dela, katera morate nujno opraviti pri hiši. Posvetite teh nekaj dni počitnic otrokom in zakonskemu tovarišu, pogovarjajte se z otroki o navidez brezpomembnih stvareh, ki pa so zanje morda silno važne, bodite malo bolj nežni do žene ali moža in vsi boste srečni in zadovoljni. Pustite za teh nekaj dni težave, denarne probleme in resne pogovore.

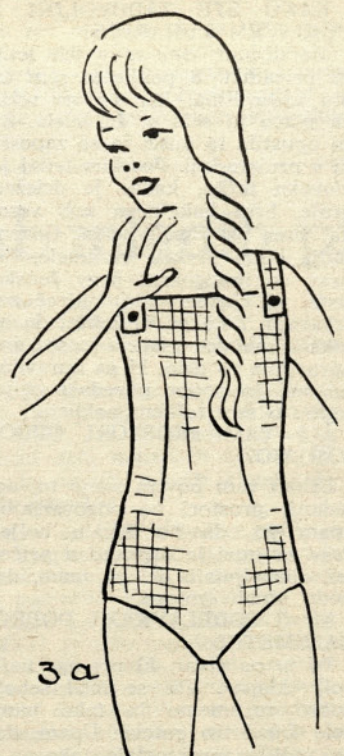
Po vrnitvi domov pa nas čakaio pri večjih otrocih resne odločitve kam po končani šoli, pristitih, ki imajo kako slabo oceno pa pripravljanje na popravni izpit. Pa nikar ne bodimo popustljivi pri tej stvari. Določimo mu urnik in po njem se mora ravnati. Kontrolirajmo ga če se res bavi z učenjem in ne popuščajmo. Ni pa treba biti z njim surov in ga s tepežem priganjati. Oče in mati morata pri svojih otrocih imeti toliko veljave, da ju otroci ubogajo na besedo.

Se nekaj je, kar se mi zdi omembe vredno, ko govorimo o počitnicah. Mladinske delovne akcije. Nekateri starši imajo pomisleke proti mladinskim delovnim akcijam in pustijo svoje otroke v brigado le zato, da ne bi bilo potem v šoli kaj narobe. Tega pa ne vedo, da njihovi mladi komaj čakajo, da pridejo skupaj s sovrstniki, da je delo na akciji koristno njim in družbi, da si tam utrjujejo telo in

(Dalje na 8. str.)

1a

3a

5

Tudi jaz o rekreaciji

Ko govorimo o rekreaciji delovnega človeka, mislimo s tem v glavnem le na letovanje na morju v času letnega dopusta. Vendar pa to ni vse, ker si lahko privoščimo oddih od celotredenskega napora v tovarniškem hrupu, prahu in smradu, mokroti in vročini tudi tako, da izkoristimo soboto popoldne in vso nedeljo, ali pa vsaj nedeljo za pot v planine.

Prvenstvo strelcev

V nedeljo, 24. maja je bilo v Jaršah tradicionalno prvenstvo strelcev tekstilcev zračno puško, katerega je organiziralo tekstilno podjetje Induplati Jarše. Na tem vsakoletnem prvenstvu pokažejo najboljši strelci svoje sposobnosti in rezultat svojega treninga. Na letošnje prvenstvo je tudi naša športna sekcija poslala dve moški ekipi. Med 40 nastopajočimi ekipami smo ponovili lanskoletni uspeh. Prva ekipa se je uvrstila na odlično 9. mesto, druga pa na 30. mesto.

Med posamezniki je bil tudi letos najboljši naš Tine Sušnik, ki se je med 120 nastopajočimi uvrstil na 10. mesto s 161 krogi od 200 možnih. Drugi naš najboljši je bil Drago Žvokelj s 160 krogi in 13. mestom. Naši ekipe so sestavljali še: Franc Janc, Drago Novak, Rožembergar Drago in Stane Pernar.

Drugo leto bo to prvenstvo v Polzeli in upam, da se ga bomo udeležili tudi mi s kompletnimi moškimi in ženskimi ekipami. Zato bi bilo dobro, če bi prčeli z rednimi treningi, saj so nam dani dobri pogoji sedaj, ko imamo športno dvorano v obratu I.

Obenem bi predlagal športni komisiji naj izdela urnik treningov za posamezne discipline, to je: šah, namizni tenis in streljanje. Urnik naj objavi v tovarniškem časopisu, da bi športniki lahko nemoteno in smiselno trenirali.

Z. D.

Pismo vojaka

SPOŠTOVANI ČLANI KOLEKTIVA!

V začetku naj se Vam najprej predstavim. Pišem se Marjan Katrašnik in sem trenutno na odsluženju kadrovskega roka, katerega sem začel služiti marca t. l. Ni še dolgo tega, kar smo se zadnjikrat videli, toda že prve dni mi je bilo zelo dolgčas po bivših prijateljih. Zaposlen sem bil kot tiskar v plemenitilnici I, zato mislim, da ni napak, če se vas spomnim s kratkim pismom.

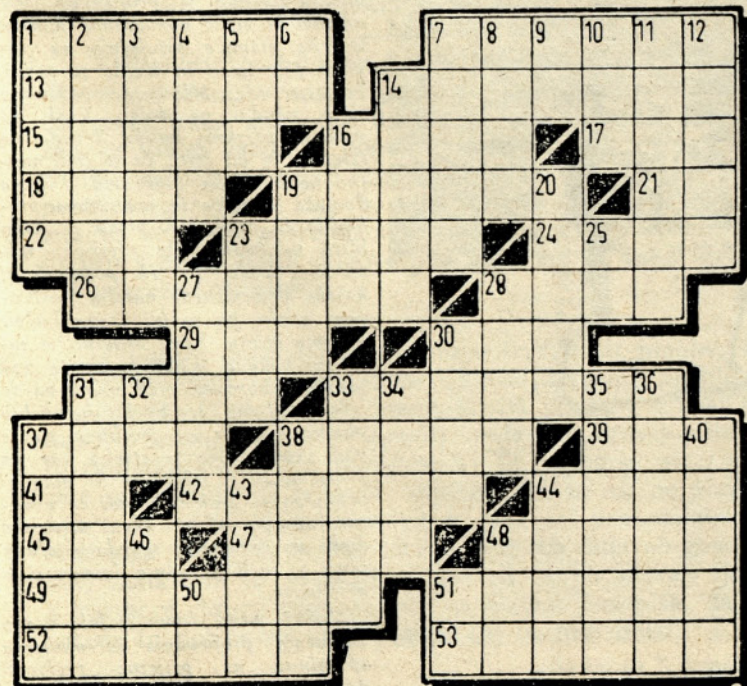
Tukaj, kjer se nahajam, je sedaj zelo prijetno, saj so že zavetele prve marelice, toda kaj mi to pomaga, ko pa ne morem opravljati poklica, do katerega sem imel toliko veselja. Res je, da tudi tukaj najdem razvedrilo, saj imam že dosti prijateljev, toda domotožja po rodnem kraju in po podjetju, v katerem sem bil zaposlen, mi ne more nadomestiti nobena reč. V Tetovem, kjer služim prve dni vojske, bom ostal do 17. julija, potem pa bom odšel po vsej verjetnosti na mejo za čuvarja domovine. Sedaj, ko sem že omenil našo prelepo domovino, pa naj vam povem še to, da želim podjetju veliko uspehov in vsestranskega napredka.

Zdravo dragi sodelavci in člani kolektiva.

Marjan Katrašnik

Nagradna križanka

Vodoravno: 1. močno čustvo, 2. sestanek vodilnih uslužbencev, 3. afekt, 7. pevec z močnim in nizkim glasom, 13. slovensko ime za meseca april in maj (mali in veliki), 14. domača jed iz koruzne moke, 15. lovec potočnih živali, ki imajo klešče, 16. ime odličnega slovenskega telovadca, dvakratnega evropskega prvaka Cerarja, 17. okrajšano ameriško ime (Artur), 18. vrsta rumene barve, 19. človek, ki piska, 21. kemični simbol za kovino erbij, 22. poseben položaj pri šahovski igri, ki privede do remija, 23. vrsta velike slaščice, 24. pogorje v Bolgariji južno od Sofije z najvišjim vrhom Musala (2895 m), 26. gumijast pripomoček za brisanje pisave, 28. sestanek vodilnih uslužbencev, 29. oče, 30. spodnji del prostora, tla, 31. posušena trava, ki jo uporabljamo za živalsko krmo, 33. del moške garderobe, samovoznica, 37. kmečko orodje, 38. lepo obnašanje, manira, 39. ženski pevski glas, 41. različna soglasnika, 42. domače obučeno, 44. rojstni kraj največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, 45. ime glavne junakinje znanega Tolstojevskega romana (»... Karenina), 47. vrata v ograji, 48. naziv za ministra v nekdanji turški državi, 49. deklica iz otroškega filma »Kekec«, 51. reka in kraj na Primorskem, kjer je bila nekaj časa farma bopripomoček za brisanje pisave, 28.

vih ni ravno poceni. Zato pa torbičo čez ramo, ali pa nahrbtnik. Notri potisnemo štruco kruha, nekaj konzerv, morda še kakšno sadje in za žejo steklenico z vsebino po lastni želji in potrebi. Mislim, da vse to ne stane več, kot bi stala hrana doma. Če pa plačat v planinski koči dva vroča čaja, pa to ne bo preobčutno načelo domačih financ.

Tudi prenaporno ni lazenje po planinah. Kdor ima v nogah še »mehke« mislice, si bo za začetek izbral morda Jošta, Kriško planino, Dobro, Kališče... Z vsako turo pa človek postane odpornejši in vzdržljivejši. Po kratkem času si že lahko privoščijo višje vrhove. Nato pa tudi Triglav ni več nedosegljiv.

Ravno to, da postanemo odpornejši, pa je tisto koristno, kar potrebujemo doma in na svojem delovnem mestu. Človek, ki ga ožge planinsko sonce in preprihajo ostri vetrovi, ki se oznoji pri hoji v gore, svoja pljuča pa prepoji s čistim gorskim zrakom, se vrne kot prerojen v dolino. Ni se mu treba bati, da bo prehlajen že, če gre mimo razbitega okna.

To je »zdravstvena« plat planinstva. Kaj pa osebni užitek, ki ga nudi pot v naravo in po gorah?

Odpravili smo se na pot v soboto popoldne. Na začetku nas krepko greje sonce in znoj curlja. Počasi pa sonce zgublja svojo moč in čim višje se vzpenjamo, hladneje postaja in pot je lažja. Če je naš cilj ta večer koča, do katere bomo rabili dve, morda tri ure hoje, nas bo prav gotovo za nekaj časa ustavil sončni zahod. Občudovali bomo igro svetlobe in senc, ki nastane, tik preden se zmrača. Z velikim tekom bomo v koči pospravili večerjo in zaspali, brez ozira na to, da nas niso položili v pernico.

Zgodaj zjutraj se bomo podali na vrh, tam počakali, da vziđe sonce ter gledali in samo gledali. Dvomim, da bi bilo komu do govorenja, ko bo gledal vso lepoto narave, ki se nudi očem — če seveda ima oči za naravo — ravno v času pred sončnim vzhodom in še nekaj časa po njem.

Kratek počitek in čudovit pogled. Pod Planjavo

Ko smo se nagledali te lepote, se ozremo naokrog. Toda kaj bi opisovali! To je treba doživeti!

Nato pričnemo križariti po planini. Kako lepe so skromne cvetke, ki se bore za svoj obstoj z divjo in kruto naravo. Le škoda, da je okružen marsikdaj tudi človek, ki vsevpriek trga planinsko cvetje in ga potem v dolini meče na smetišče. — Prepadne stene, ožarijene od sonca... vse skupaj pa poživlja trop gamsov. In zrak, čisti, ostri planinski zrak... Če ga ves dan vdihavamo in se zvečer spustimo v dolino, šele občutimo, kako dobrodejno je vplival na nas. Prileže se krepka večerja in trden spanec nas objame.

V nov teden pa stopamo sveži in čili, polni dobre volje.

Ivan Eržen

Pogled skozi Prisojnikovo okno je čudovit

Moj konjiček...

BRKLJAČI

Nekaj številč nazaj smo objavili še več načinov, ki lahko postanejo vaš hobi. Današnji smo tedaj pomotoma izpustili.

Kaj pa spet to pomeni, poročete. Kar pogledamo v leksikon. Brkljati pomeni spet v zabavo se ukvarjati s čim. Tu pa je spet toliko zvrsti, da bi jih vse niti ne mogli naštet. Ste že videli miniaturna glasbila izdelana doma? Kitara, boben, piščal in še celo orglice in harmonika, pa razni modeli letal, avtomobilov in podobno. Pri tem nam pridejo prav škatlice od vžigalic, vžigalice in razni lesni odpadki, ki jih dobimo zastoni ali pa za mal denar pri znancu mizarju. Še nekaj lepila, barve, žebeljčkov, mala žaga, kladivo pa bo šlo. Napravite npr. posnetek prave gorenjske kmetije do vseh potankosti. Še sami se boste začudili, kako lepa je, ko jo boste končno postavili na polico v dnevi sobi. Ali pa celo vas z vodnjakom, zadržnim domom, šolo, cerkvijo in gasilskim domom. To je lahko otroku igrača ali pa okras v sobi.

Lahko pa tudi začnemo izdelovati lutke. Tu je več možnosti in načinov. Prav lepa je zbirka ročno izdelanih lutek tako zvanih karakternih. Kaj pa je spet to, boste vprašali? Najprej si prisrčimo osnovni krog za lutko. Glavo, trupelce, noge in roke. To bo pri vseh enako. Nato pa oblikujemo dalje. Naredimo starčka, kmetico, poredneža, skopuha, učitelja itd. Kako pa, poročete? Kar zamislite se malo kako pa izgleda npr. kmetica? Na glavo ji damo ruto, široko krilo s spodnjimi krili, predpasnik, cekar in kar je še značilnega za mamko s kmetov tudi ne smemo pozabiti. Dalje: tovariš učitelj je revček, suh, ima očala, lepo suknjico in knjigo v rokah. Njemu se pridruži porednež, fantek s skučstrano glavičco, živimi očki, strganimi blačkami in fračo v rokah. Ali pa so vam morda bolj všeč pravljica bitja? Rdeča kapica, Sneguljčica in škratje. Ali pa lutke v narodnih nošah? Poizkusite in ne ustrašite se prvega neuspeha. Poiščite doma krpice, pisane volne, roza kombineže in

vse, kar boste potrebovali in začnite. Seznanite se z drugimi brkljači, izmenjajte izkušnje, pobahajte se malo s svojimi izdelki in videli boste, kako prijetno boste uprabili morda pičlo odmerjeni čas.

PIRODOPISNE ZBIRKE

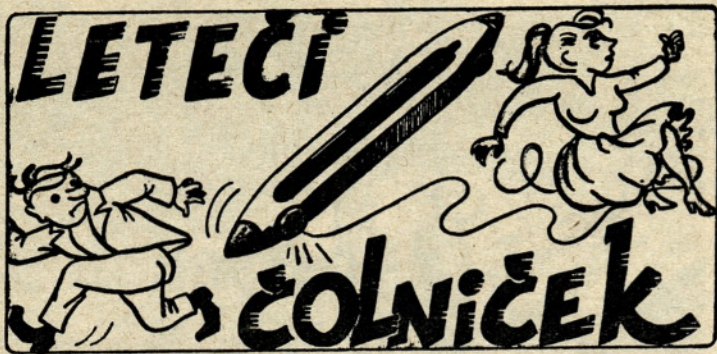
V to vrsto štejemo v glavnem naslednje. Zbiramo rudnine — kamenje, lepe primerke kristalov, okamenin, školjke, metulje in posušene rastline.

Posebno lepe primerke kamenja, ki ga najdemo na svojih sprehodih, izletih in potovanjih, lahko uporabljamo za obtežila ali pa za dekoracijo na knjižnih policah, med okni in na cvetličnih lončkih. Tudi kristali in okamenine mahu se uporabljajo največkrat kot dekoracija ali dopolnilo med rožami, knjigami in podobno. Če radi hodite poleti na morje, zbirajte školjke in druge morske živali. Počasi boste imeli kar čedno zbirko. S školjkami ni posebnih težav. Očistimo jih z mehko krtičko in polže tudi prekuhamo, ker drugače preveč smrdijo.

Z iglo očistimo iz hišic vse mehke dele, res temeljito očiščene školjke pa lahko, če nam ugaja, prevlečemo z brezbarvnim lakom, da so barve bolj žive. Rake, zvezde in podobno pa pripravimo takole. Odrežemo od stare škatle kos lepenske primerne velikosti. Rake, zvezdo ali slično poravnamo v naravno lego in jo pritrdimo z velikimi prečnimi šivi na lepenco tako, da se ne more premikati. Vse igle, tipalke in bodice lepo z zobotrebcom naravnamo v pravo smer in tako urejen preparat postavimo na čimbolj vroče sonce. Mora se temeljito in čimprej posušiti, da se ne razkvalja. Seveda vse prej temeljito izplaknemo in umijemo pod tekočo vodo. Ravnanje pa moramo oprežno, da živali ne odtrgamo kake krake.

Te zbirke hranimo lahko raztreseno kot okras ali pa si naredimo posebne škatle zanje. Za dno vzamemo karton, prevlečen z modrim papirjem, obod in pokrov pa naj bo prozoren (celofan, polivinil). Ustvarimo pravo morsko dno s školjkami, raki, algami in drugim.

MAH

Veste, dragi moji, namenil sem se iti na dopust v naš prelepi in čisti Bohinj, v naš prelepi in tako lepo urejeni počitniški domek. Povprašal sem tega, povprašal onega od funkcionarjev in zvedel, da je dom pripravljen sprejeti goste. Oblekel sem ta lep »gvant«, stlačil svojo družinico v Fička in jo proti večeru mahnil tja pod slap Savico, kjer sredi dreves in zelene travice stoji naša lepa hišica.

Vesel in zadovoljen, da grem končno le na dopust in težko pričakovani oddih sem žvižgal prijetno popevko, švigal po cesti med avtomobilčki in občudoval prelepo Gorenjsko. Žena je dokaj utrujena milovala otročka, ki sta le s težavo premagovala spanec. »Samo pol urice še, pa bosta že spančkala v svežih in čistih posteljah in dihala prijetni in osvežujoči gorski zrak«, ju je tolažila.

Se oster zavoj in že smo bili pred domom. »Končno«, je zavzdihnila žena, »končno«, sta dodala otročka. Sedaj pa hitro v sobico, v čisto posteljico, sem zaključil sam.

S ponosom sem odklenil vrata sobe št. 5, jih na široko odprl, potem pa skrušen in ponižan spustil prtljago kar sredi praga na tla in obupan razmišljal, kaj naj storim, kaj rečem ženi v opravičilo, v tolažbo. Verjemite mi, da bi tudi vi obstali, da tudi vi ne bi vedeli, kako odgovoriti njenim začudenim in očitajočim pogledom. V sobi namreč ni bilo postelj, vsaj ne pripravljenih. Bile so zložene v kotu in čakale na utrujene goste. Kaj sem hotel? Hitro sem oblekel kratke hlače, ki jih običajno oblečem, kadar kaj umazanega delam, zavihal sem rokava in začel sestavljati ležišča. Upravnik doma mi je pomagal, da je šlo nekoliko hitreje. Sem in tja sem se ozrl na otročka, ki sta komaj še stala pokoncu, ženka pa sem tolažil, da bo ena dve vse gotovo. Na postavljeno ogrado sem nato nekoliko krepko položil modroce, pa prestrašen odskočil. Tako se je iz njih pokadilo, da sem že mislil, da gori. Ne morete si misliti, koliko prahu je bilo v njih in nič manj v blazinah. Sedaj nama z ženo ni preostalo drugega, kot da sva se lotila tudi krtačenja in stepanja prahu, otroka pa sta vsaj spala kar na tleh, ki so bila vsaj — čista. Ob 18. uri sem prišel, ob 21. uri sva položila otroka v posteljo, ob 23. uri sem se toliko umiril, da sem zaspal tudi sam. Sanjal sem, kako se peljem na dopust v naš lepi Bohinj, v naš lepi in čisti počitniški dom, na prijeten oddih, v ta lepem »gvantu«. Se sreča, da ima človek vsaj sanje, lepe sanje.

Drugi dan sem imel občutek, da nekje vleče, čeprav sem imel odprto samo okno. Pretaknil sem skoraj vso sobo, predno sem ugotovil, da je skozi dimnik narejena luknja v sosednjo sobo. Nekam čudna oblika zraččenja, sem pomislil. Toda, kaj naj človek naredi brez orodja in brez materiala? Vzel sem svoje kratke hlače, jih zatlačil v luknjo in...

Žena je odprla konzervo, jaz sem narezal kruh, žena je skuhalo črno žlikino kavo, jaz pa sem zastoj iskal mleko, čeprav so mi »funkcionarji« zagotovili, da ga je v Bohinju dovolj na razpolago. Pojedli smo torej pašteto, popili črno brozgo in »uživali«, da je bilo veselje.

Pojdimo k jezeru, sem dejal, tam ima naše podjetje štiri čolne. Šli smo k jezeru, gledali in iskali ter res našli čolne, vendar v leseni baraki, odkoder jih sam nisem uspel spraviti v jezero. Gledal sem ženo, žena je gledala mene, otroci so gledali naju. Mr-

zlično sem premišljal, kam naj jih peljem, kaj naj jim rečem, da ne bodo imeli preveč slabega mnenja o »čudovitem domu«, o našem domu v Bohinju, kjer je vse pripravljeno za prijeten dopust in oddih. »Mila moja majka, mila moja majčica«, bi dejal Cule Pokorni. Jaz sem samo zavzdihnil in — pljunil.

Postali smo lačni. Žena je stisnila Janezka k sebi in ga tolažila, da bo takoj skuhalo dobro kosilo. Jaz pa sem bil že tako na koncu z živci, da sem družinico enostavno maložil v avto in šel iskati srečo drugam. Našel sem prijeten dom, našel razumevajoče ljudi, ki so nam prijazno postregli z dobrim kosilom. Radi so nas sprejeli za abonente, zmenili smo se za ceno in zadeva je bila urejena, prva v naše zadovoljstvo; prvi sončni žarek v Bohinju.

Ko smo se vrnili v sobo, sem opazil na steni opozorilo: KO ODIDES, POSPRAVI ZA SEBOJ! Imelo me je, da bi spodaj pripisal: KO PRIDEŠ, NAJPRED POSPRAVI, DA SE NE BOŠ V PRAHU ZADUSIL!

Zopet sem doma, čeprav ne spočit in zadovoljen z dopustom. Toda, kaj hočemo? Vse res ne more biti tako kot želimo niti tako, kot bi bilo prav. Morda bi povedal še to, da so mi nekdanji člani tovarne Inteksa dejali: »Ja, veste, včasih je bilo tam res lepo, res udobno. Postavili smo ljudi, ki so za vse lepo skrbeli in odovarjali.« Ze dva dneva sedaj ponavljam: včasih je bilo, včasih je bilo drugače, včasih je, včasih je...

Takole! Dovolj naj bo poezije. Svetujem pa vsem tistim, ki boste šli na dopust v Bohinj, da vzamete s seboj tudi kladivo, kle-

šče in umazane hlače, pa še kakšno staro cunjjo, da boste v slučaju potrebe imeli kaj v roke prijeti.

In še iz podjetja

Slišal sem, da bodo v gravuri vzeli v službo kurirčka. Njegova naloga bo, da bo hodil klicat nekatere stalne tičke na telefon. Leti imajo dnevno toliko pozivnic, da brez stalnega kurirčka ni več možno zadeve urediti v njihovo zadovoljstvo. Mojster v ročni gravuri namreč ne zmore več nadzorovati delo, sam delati in še tiste tičke okrog iskati in k telefonu klicati. Vprašanje pa je, kdo bo tega kurirčka plačal?

Zadnje čase me nervirajo nekateri člani kolektiva, ki se v naši menzi v obratu I obnašajo, kot da so sami. Kričijo, se na ves glas smejejo, skačejo sem in tja in tudi v vrsti ne čakajo radi, ampak se kar vmes vrinejo. So seveda tudi take, ki ne dovolijo, da bi človek svojo malico pojedel z užitek. Saj človek marsikaj prenese, posebno če je prijetno, vendar pa vse ni niti lepo niti prijetno. Nič ne bi škodovalo, če bi nekatere ali pa morda ena sama na to malo pomislile.

Skoraj bi pozabil povedati tudi tole zanimivost. Bilo je 29. maja ob 7.15 v obratu I. Sedim za mizo, kar začne tuliti sirena. »Joj, nekje gori«, je vzkliknila starejša tovarišica in odhitela. Hotel sem telefonirati, da bi zvedel, kam naj hitro zletim, pa sem se še pravočasno spomnil, da mora biti takrat linija prosta. Nekaj trenutkov sem čakal in v duhu gledal naše vestne gasilce, kako hite k avtomobilu, kako se pripravljajo na boj s svojim zakletim sovražnikom. Tudi našega Martina sem si zamišljal, kako ves zaskrbljen hiti na mesto požara. Sirena pa je tulila, kar naprej tulila. Pa sem pogledal skozi okno in opazil našega Martina pred finančnim poslopjem. Gledam, kje se kadi, razmišljam, kaj bi moglo goreti, kar zagledam nekaj nasmejanih obrazov okrog sivega Fičota. Kaj vraga se smejejo in stojijo, ko je vendar nevarnost tu, saj je sirena še kar naprej tulila. Pa se pripelje na kolesu motok, stopi dol, stopi k Fičku, potisne steklo navzdol, naredi majhen gib in... sirena je nehala

tuliti. Pribrzel je še lastnik, odklenil, povohal, zaklenil in odhitel mazaj.

Prav užaljen sem bil, da me je zataknela hupa spravila v take skrbi; verjetno tudi mnoge druge. Človek si težko predstavlja, da tako majhna žaba tako močno kvaka. Verjetno ima pač vsaka reč na svetu nekaj močnega in dobrega. Lastnik pravi, da je kvakala za to, da bi poudarila visoko kvaliteto izdelkov tovarne »Zastava«.

Jaz, ki sem povsod zraven, berem pogosto tudi razna poročila, analize in problematike, ki jih pišejo odgovorni za razne seje, zbornice in sestanke. Rečem vam, to je včasih prava paša za vsakogar, ki ima rad naš jezik. Vse polno »cvetk« je v njih. Med njimi je en zlahtnejših tale: »Izpad škrobljenja v tkalnici II se je vršil v tkalnici I«. Pri tem se človek vpraša, zakaj bi % vršili »izpade, ko pa do njih že samo rado pride. Poleg tega pa je treba še »gruntati« ali se je »vršil« v tkalnici I ali v tkalnici II.

Tistega, ki tako piše, bi človek vprašal, ali doma tudi reče: »Žena, izpad kosila doma se bo vršil v gostilni.«

Pred dnevi sem okrog vogala zvedel, da so v Konfekciji le uložili tiste tičke, ki so nosili v svoje gnezdece robce, namreč iz podjetja. Dolgo so jih lovili in končno tudi ujeli. Baje jih ima eden teh tičkov doma že kar cel »tau-

žent«, kar je seveda že lepa zaloga. Če bi porabil vsak dan enega, bi jih imel skoraj za tri leta, torej mu robcev ne bi bilo treba tako dolgo prati. Morda pa jih je mislil ali mislila prodati, kdo ve? Seveda ji bodo sedaj prišli prav, saj je kar težko, če je človek brez službe.

Še malo bi se dotaknil naših tkalk v obratu I. Pred tkalnico na cesti ob Savi jih lahko ob vsaki uri vidite po štiri ali pet, kako se prijetno pogovarjajo ali pa občudujejo našo reko. Vse kaže, da imajo v tej enoti polurni odmor kar od zjutraj do večera, vsaj nekateri se tako obnašajo. Baje je v popoldanskem času to še bolj pogosto in številno. Morda bo kdo iz tkalnice I le kaj naredil, da mi v prihodnje o tem ne bo treba več pisati.

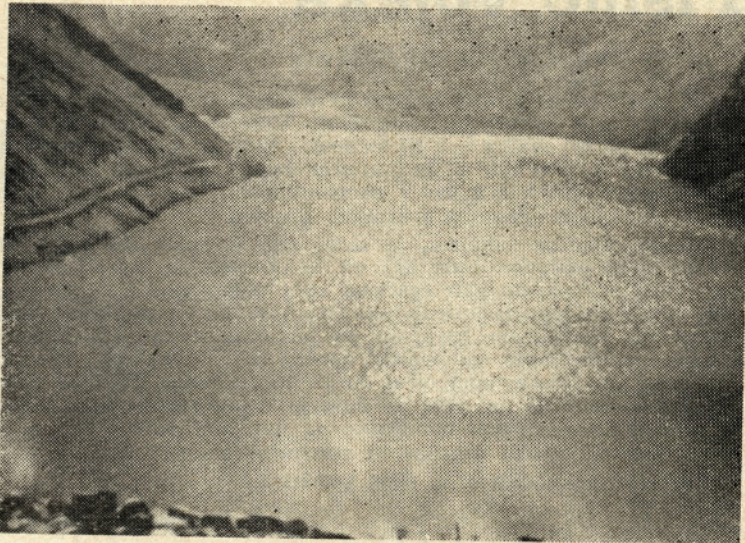
L. Č.

Počitnice so se začele

(Dalje s 6. str.)

če hočete tudi duha v posebnih tečajih pa se nauče marsikaj koristnega. In bodite odkriti ali vam niso všeč mladi brigadirji, polni življenja in hudomušnosti, ki korakajo skozi vaš kraj po končanem delu? Nič ni bledoličnih in slabotnih postav med njimi, ampak le zdravi in nasmejani mladi ljudje.

Mah

Čudovito Krnsko jezero v Julijskih Alpah

Izlet v Poreč in Novigrad

Spoštovani bralci, zovet se vam oglašam z izleta EE plemenitilnica I. Tokrat za spremembo z jadranske obale. Cili današnjega izleta je priljubljeno obmorsko letovišče Poreč.

Izlet se je pričel tako, kot že mnogokrat doslej. Priprave, obvezna zamuda pred odhodom in tradicionalni dež. Vse to pa naše razigrane družine ni niti malo motilo, saj je vsakdo trdno verjel, da tako vreme ne more biti dalj kot

tja do Črnega kala. Sestav skupine je bil precej drugačen kot pri tisti, ki je obiskala Plitvice, vendar se nas je nekaj stalnih kmalu vživelo v novo okolje. »Glavni« je bil tudi tokrat direktor izleta tov. Virant Slavko. Prav po njegovi zaslugi smo se največ smejali. Vedno znova je našel kak »štos«, ki ga je potem po svoje prikerjil in mu dal z izvajanjem nekaterih posrečenih figur svoj smisel in tako je bilo heca dovolj. Seveda, pa na tradicio-

nalne »mastne« vice tudi ne smem pozabiti. Človek komaj dojemam, kaj vse se poraja v človeški domišljiji. Ob takem razpoloženju so kilometri kar kopneli. Naš kratek postanek v Postojni ni nikomur dosti koristil, ker so bile »mlečne restavracije« še zaprte. Zato smo jo kmalu z vso naglico ubrali proti Poreču. Ob cesti smo srečevali prve kopalce in kar malce sramežljivo smo se podali v mesto beli ko kislo mleko. Prva in obvezna stvar, ki

se ji izletnik skoraj ne more izogniti, je pisanje razglednic. »To domov, ono dekleto ali celo ljubici, drugo zopet prijatelju.« Kolektivno podpisovanje vsake razglednice je marsikoga utrudilo, tako da se je podal za zajtrkom. Usedel sem se v majhno restavracijo, kjer je bilo že polno naših sotrpinov. Prijazna kelnarica je opazila, da smo Slovenci in brž je iz džuboksa zadonela gorenjska polka, beneški fantje pa tudi Marjane ni manjkalo. Od hotela Riviera se nato odpeljemo na Obok ljubavi. Idealna okolica, lepa sprehajališča, moderen hotel in še kar zmerno cene, to je naš prvi vtis. Poiščemo si prostorček pod soncem in že se namakamo. Kmalu starejše mamice privlečejo na površje popotnico in kosilo je tukaj, zanje seveda. Mlajši pa požiramo slane, vendar ne dolgo. Vsak po svoje si preskrbi kosilo. Seveda pa izlet ne bi bil izlet, če se tudi vinsko ne bi malce izobrazil. Pristna domača kapljica je marsikoga prebudila iz sončne otrplosti in tako hitro minevajo naše preskopo odmerjene urice. Kratek postanek v našem počitniškem naselju v Novem gradu pa je bil le zaključek k temu izletu. Prav prijetno je tudi tu. Vikend hišice so skrite pod visokimi borovci, med njimi pa so levo speljane steze iz betonskih ploščic. Center — jedilnica pa je pod veliko pokrito streho kar na prostem. Bife, televizor in magnetofon pa so poskrbeli tudi za vrhunec našega izleta. Ples, opatijske dirke na ekranu in seveda »štetan« vina, to je bilo zadnje dejanje naše veseloigre.

Vožnja proti domu je bila vsa v znamenju prepevanja in obujanja spominov na prijetno preživeti dan.

Teič

Kopalci v Novigradu. Vreme je čudovito